

Jezewo, dn. 03.09.2021 r.

Załącznik 1. Uzasadnienie zawierające informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 48 ust. 3 i art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

DZIAŁANIA PRZEWIDZIANE W DOKUMENCIE

W celu dalszego kreowania rozwoju niskoemisyjnego na terenie gminy Jezewo przewiduje się plan wdrażania gospodarki niskoemisyjnej, który w dominującej części stanowić będzie kontynuację działań i wysiłków podjętych przez gminę Jezewo w 2016 roku, z uwzględnieniem nowych wyzwań i możliwości kształtowania gospodarki zrównoważonej energetycznie.

Na plan wdrażania gospodarki niskoemisyjnej składać się będą się:

- **strategia długoterminowa**, obejmująca cele i zobowiązania w perspektywie do 2030 roku, tzn.: **wizję zrównoważonej energetycznie przyszłości**:

Gmina Jezewo w 2030 roku to Gmina zrównoważona energetycznie, efektywnie wykorzystująca niskoemisyjne technologie i praktyki, wydajne rozwiązania energetyczne oraz czyste i odnawialne źródła energii.

cele strategiczne:

1. *Redukcja zanieczyszczeń atmosferycznych, poprzez zmniejszenie emisji gazów, pyłów i substancji szkodliwych do powietrza oraz tworzenie warunków do pochłaniania zanieczyszczeń.*
 2. *Wzrost efektywności energetycznej, poprzez poprawę parametrów energetycznych budynków i obiektów.*
 3. *Rozwój energetyki prosumenckiej i rozproszonej, poprzez zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w lokalnej produkcji energii.*
 4. *Kształtowanie zrównoważonej energetycznie polityki rozwoju gminy, poprzez tworzenie i wdrażanie narzędzi formalno-prawnych wspierających rozwój niskoemisyjny.*
 5. *Wzrost świadomości społecznej, poprzez prowadzenie edukacji ekologicznych i działań kontrolnych.*
- **strategia krótko/średnioterminowa**, obejmująca cele i zadania na lata 2021-2026, tzn.:
cel główny – którego istotą będzie określenie zobowiązań ilościowych Gminy, implikujących założenia polityki energetyczno-klimatycznej Unii Europejskiej i Polski, tzn. zobowiązań dotyczących: ograniczenia emisji dwutlenku węgla, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz wzrostu efektywności energetycznej:
Celem głównym wdrażania krótko/średnioterminowej strategii rozwoju niskoemisyjnego jest osiągnięcie na terenie gminy Jezewo w latach 2021-2026:
 - *redukcji emisji dwutlenku węgla o co najmniej % w stosunku do roku bazowego 2019, tzn. ograniczenie emisji CO₂ o co najmniej ton (z ok. ton CO₂ w 2019 roku do ok. ton CO₂ w 2026 roku);*
 - *wzrostu udziału energii pochodzącej z odnawialnych źródeł w stosunku do roku bazowego 2019 o co najmniej pkt % (z % - MWh w 2019 roku do wartości co najmniej % - MWh w 2026 roku);*
 - *redukcji zużycia energii finalnej poprzez działania na rzecz wzrostu efektywności energetycznej o co najmniej..... % w stosunku do roku bazowego 2019, tzn. redukcji*

zużycia energii o co najmniej MWh (z ok. MWh w 2019 roku do co najmniej MWh w 2026 roku).

[po uzyskaniu wyników BEI zostaną wpisane konkretne wartości – cele ilościowe]

zadania operacyjne – krótko- i średnioterminowe, skonkretyzowane zadania inwestycyjne oraz nie inwestycyjne i „miękkie”, których sukcesywna realizacja służyć będzie realizacji rozwoju niskoemisyjnego. Zadania sformułowane zostały następująco:

- Poprawa efektywności energetycznej przez kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej*
- Poprawa efektywności energetycznej przez kompleksową termomodernizację budynków i obiektów niepublicznych*
- Wymiana/likwidacja niskosprawnych urządzeń grzewczych w budynkach i obiektach użyteczności publicznej *
- Wymiana/likwidacja niskosprawnych urządzeń grzewczych w budynkach i obiektach ogrzewanych indywidualnie*
- Montaż odnawialnych źródeł energii dla budynków i obiektów użyteczności*
- Montaż odnawialnych źródeł energii dla budynków i obiektów niepublicznych*
- Poprawa stanu infrastruktury drogowej*
- Popularyzacja alternatywnych środków transportu poprzez realizację ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych*
- Rozwój technologii energooszczędnego oświetlenia ulic*
- Wprowadzenie niskoemisyjnych paliw i technologii w systemie transportu będącego we władaniu samorządu gminy*
- Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i systemu kanalizacyjnego*
- Realizacja sieci gazowej*
- Wprowadzanie nowych terenów leśnych i zalesionych**
- Doposażenie właściwych jednostek w urzędzenia do pomiaru poziomu zanieczyszczeń**
- Rozwój budownictwa energooszczędnego i pasywnego*
- Edukacja ekologiczna struktur administracyjnych gminy oraz promocja gminy*
- Edukacja ekologiczna społeczeństwa*
- Planowanie przestrzenne nakierunkowane na rozwój niskoemisyjny*
- Działalność kontrolna w zakresie przeciwdziałania nadmiernej emisji zanieczyszczeń do powietrza**
- Zamówienia publiczne nakierunkowane na rozwój niskoemisyjny*
- Wsparcie organizacyjno-finansowe w zakresie wymiany nie ekologicznych i niskosprawnych źródeł ciepła**
- Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej*
- Sporządzenie Planu Adaptacji Do Zmian Klimatu**,
- Sporządzenie "Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe"*

Gdzie:

*zadanie stanowić będzie kontynuację zadania sformułowanego pierwszej wersji PGN, obecna forma zadania stanowi jego nieznaczną modyfikację

** zadanie nowosformułowane wynikające z nowych wyzwań i możliwości kształtowania gospodarki niskoemisyjnej

W/w zadania operacyjne stanowić będą część ogólnej strategii gminy Jeżewo w zakresie dalszego wdrażania gospodarki niskoemisyjnej. **Zadania określone są w sposób ogólny (kierunkowy) i nie precyzują zakresu, rodzaju, warunków ani skali zadań dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w tym nie ustalają ram dla późniejszych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.** Ponadto, wszystkie przedsięwzięcia, zwłaszcza inwestycyjne, zanim powstaną muszą spełniać wymagania przepisów prawa, w tym Prawa ochrony środowiska.

Przewidziane w projekcie aktualizacji PGN działania mają charakter lokalny, gdyż **będą realizowane na terenie obszaru mieszczącego się w granicach administracyjnych gminy Jeżewo.**

Określone w projekcie aktualizacji PGN **cele i zadania operacyjne są powiązane z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach**, w tym także uwzględniają określone w nich problemy dotyczące ochrony środowiska.

Reasumując, projekt aktualizacji PGN i zadania w nim ujęte są odzwierciedleniem potrzeby kształtowania postaw i działań na rzecz dalszego wdrażania gospodarki niskoemisyjnej, wynikających zarówno z zobowiązań międzynarodowych Polski, jak i z założeń polityki krajowej. Projekt aktualizacji PGN i działania w nim określone stanowią będą fundament kreowania strategii rozwoju Gminy opartej na zrównoważonej polityce energetycznej, a tym samym stanowią **wsparcie idei zrównoważonego rozwoju oraz wdrażania prawa unijnego w zakresie ochrony środowiska.**

Spośród zadań określonych w projekcie aktualizacji PGN wyróżnia się działania inwestycyjne oraz działania „miękkie” i nie inwestycyjne.

Do działań inwestycyjnych należeć będą:

- Poprawa efektywności energetycznej przez kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej*
- Poprawa efektywności energetycznej przez kompleksową termomodernizację budynków i obiektów niepublicznych*
- Wymiana/likwidacja niskosprawnych urządzeń grzewczych w budynkach i obiektach użyteczności publicznej *
- Wymiana/likwidacja niskosprawnych urządzeń grzewczych w budynkach i obiektach ogrzewanych indywidualnie*
- Montaż odnawialnych źródeł energii dla budynków i obiektów użyteczności*
- Montaż odnawialnych źródeł energii dla budynków i obiektów niepublicznych*
- Poprawa stanu infrastruktury drogowej*
- Popularyzacja alternatywnych środków transportu poprzez realizację ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych*
- Rozwój technologii energooszczędnego oświetlenia ulic*
- Wprowadzenie niskoemisyjnych paliw i technologii w systemie transportu będącego we władaniu samorządu gminy*
- Rozbudowa i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę i systemu kanalizacyjnego*
- Realizacja sieci gazowej*
- Wprowadzanie nowych terenów leśnych i zalesionych**
- Doposażenie właściwych jednostek w urządzenia do pomiaru poziomu zanieczyszczeń**
- Rozwój budownictwa energooszczędnego i pasywnego*

Gdzie:

*zadanie stanowić będzie kontynuację zadania sformułowanego pierwszej wersji PGN, obecna forma zadania stanowi jego nieznaczną modyfikację

** zadanie nowosformułowane wynikające z nowych wyzwań i możliwości kształtowania gospodarki niskoemisyjnej

Działania inwestycyjne będą co do zasady pozytywnie oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska, w tym zwłaszcza na jakość powietrza atmosferycznego. Będą przyczyniać się do ochrony przed zmianami klimatycznymi oraz do poprawy warunków i jakości życia ludzi. Działania umożliwią osiągnięcie długofalowych korzyści przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych, prowadząc w konsekwencji do wzrostu efektywności energetycznej, redukcji emisji gazów cieplarnianych (głównie dwutlenku węgla) oraz wdrożenia nowych technologii niskoemisyjnych lub bezemisyjnych, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W skutek realizacji części inwestycji mogą co prawda wystąpić uboczne, niekorzystne oddziaływania na środowisko, aczkolwiek będą to uciążliwości lokalne i „typowe”, tzn. oddziaływania w zakresie:

- Drobne naruszenia powierzchni ziemi, np. wykopy pod fundamenty budynków pasywnych, instalacji pompy ciepła itd.
- zakłóceń ruchu drogowego (oraz związane z tym: zwiększenie emisji spalin i hałasu z ruchu pojazdów, pylenia z dróg, zmniejszenie bezpieczeństwa na drodze),
- wytwarzania odpadów budowlanych,
- powstawania nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych, emisji spalin i hałasu z maszyn budowlanych,
- konieczność ewentualnej wycinki drzew i krzewów.

Natomiast nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, na zdrowie i warunki życia ludzi, na ochronę przyrody, ani na środowisko jako całość.

W zdecydowanej większości przypadków zaproponowane działania inwestycyjne nie precyzują lokalizacji ewentualnych przedsięwzięć. Jedynie w zakresie poprawy efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej, wskazuje się na konkretne budynki – są one jednak zlokalizowane na terenach zantropizowanych (w tym w oddaleniu od siedlisk przyrodniczych i przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000), a przewidywane oddziaływania na środowisko dla tych przedsięwzięć nie będą znacząco negatywne dla środowiska.

Nie wystąpi negatywne oddziaływanie na formy ochrony przyrody. Zadania inwestycyjne przewidziane w projekcie aktualizacji PGN w zdecydowanej większości dotyczą terenów położonych na terenach zantropizowanych, z dala od wartościowych siedlisk przyrodniczych oraz celów ochrony poszczególnych form ochrony przyrody. W odniesieniu do obowiązującej ochrony gatunkowej, zgodnie z zasadą przezorności, w projekcie PGN zalecono że: *prowadzenie kompleksowych prac termomodernizacyjnych odbywać się powinno z wykorzystaniem inwentaryzacji przyrodniczej, prace remontowo-budowlane powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków, oraz obowiązuje ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów (zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody), a w przypadku stwierdzenia gatunków chronionych wymagane jest uzyskanie zezwolenia GDOŚ/RDOŚ.* Wskazuje się ponadto, że wszelkie prace budowlane i modernizacyjne nie mogą oddziaływać na tereny chronione bez przeprowadzenia uprzednich postępowań i uzyskania odpowiedniej zgody na takie przedsięwzięcia. Wszelkie inwestycje, zanim powstaną będą musiały spełniać wymogi przepisów prawa, w tym ustawy o ochronie przyrody oraz Prawa ochrony środowiska, a także wszystkich przepisów obowiązujących w obrębie form ochrony przyrody znajdujących się na terenie Gminy.

W związku z powyższymi nie przewiduje się wystąpienia znaczących, negatywnych oddziaływań na formy ochrony przyrody w wyniku realizacji działań przewidzianych w projekcie PGN, w tym:

- nie przewiduje się naruszenia przepisów obowiązujących w obrębie poszczególnych form ochrony przyrody,;
- nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000, w tym na cele i przedmiot ochrony oraz integralność tych obszarów;
- nie przewiduje się negatywnego wpływu na chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów (pod warunkiem zastosowania działań ograniczających ewentualny negatywny wpływ – prace termomodernizacyjne i remontowo-budowlane zaleca się prowadzić z wykorzystaniem inwentaryzacji przyrodniczych).

Do zadań „miękkich” i nie inwestycyjnych należeć będą:

- Edukacja ekologiczna struktur administracyjnych gminy oraz promocja gminy*
- Edukacja ekologiczna społeczeństwa*
- Działalność kontrolna w zakresie przeciwdziałania nadmiernej emisji zanieczyszczeń do powietrza**
- Planowanie przestrzenne nakierunkowane na rozwój niskoemisyjny*

- Zamówienia publiczne nakierunkowane na rozwój niskoemisyjny*
- Wsparcie organizacyjno-finansowe w zakresie wymiany nie ekologicznych i niskosprawnych źródeł ciepła**
- Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej*
- Sporządzenie Planu Adaptacji Do Zmian Klimatu**,
- Sporządzenie "Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe"*

Gdzie:

*zadanie stanowić będzie kontynuację zadania sformułowanego pierwszej wersji PGN, obecna forma zadania stanowi jego nieznaczną modyfikację

** zadanie nowo sformułowane wynikające z nowych wyzwań i możliwości kształtowania gospodarki niskoemisyjnej

W/w zadania „miękkie” i nie inwestycyjne związane są z działaniami edukacyjnym, promocyjnymi i kontrolnymi albo planowaniem, zarządzaniem i organizacją. **Na etapie realizacji poszczególnych działań „miękkich” wyklucza się ryzyko negatywnego oddziaływania na środowisko.**

Na etapie projektu aktualizacji PGN trudno przewidzieć precyzyjnie rodzaj i skalę oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, z racji ich ogólnego (kierunkowego) charakteru. Wskazuje się, że zaproponowane w projekcie dokumentu działania zostały poprzedzone wnikliwą analizą stanu środowiska i potrzeb Gminy oraz celów ochrony środowiska określonych na szczeblach międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. **Zaproponowane działania są optymalne z punktu widzenia zidentyfikowanych potrzeb Gminy w zakresie dalszego kreowania gospodarki niskoemisyjnej oraz w odniesieniu do potrzeb ochrony środowiska i jego zasobów.**

Przewidziane w projekcie PGN działania **mają wydźwięk lokalny, ograniczony do terenu gminy Jeżewo**. Ponadto, Gmina zlokalizowana jest w oddaleniu od granic administracyjnych Państwa, w związku z czym **nie wystąpi oddziaływanie transgraniczne**.

Realizacja działań określonych w projekcie w projekcie aktualizacji PGN spowoduje **skumulowane oddziaływanie z innymi gminami w Polsce i województwie, które zobowiązały się do wdrażania rozwoju niskoemisyjnego**. Skumulowane oddziaływanie wywierać będzie **pozytywny wpływ na powietrze atmosferyczne** oraz zdrowie i jakość życia ludzi oraz, w perspektywie długoterminowej, wpłynie na ograniczenie zmian klimatu.

Podkreśla się, że projekt aktualizacji PGN **jest dokumentem programowo-strategicznym i nie dokonuje analizy możliwości rozwoju przestrzennego i analiz lokalizacyjnych instalacji OZE**. Precyzyjne wytypowanie i określenie obszarów możliwej lokalizacji OZE (zwłaszcza w odniesieniu do dużych instalacji), powinno być dokonane w dokumentach przestrzennych gminy – zgodnie z Art. 10 ust. 2a Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym: *Jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu; w studium [uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego] ustala się ich rozmieszczenie*. Projekt aktualizacji PGN **nie ustala zatem przeznaczenia obszarów Gminy pod realizację dużych instalacji OZE. W kontekście odnawialnych źródeł energii projektowany dokument zakłada rozwój mikroinstalacji lub małych instalacji OZE** (kolektorów słonecznych, paneli fotowoltaicznych, przyobiektowych pomp ciepła itp.). Jest to spowodowane założeniem, że mikroinstalacje mają na celu przede wszystkim zaspokojenie lokalnego zapotrzebowania na energię, podczas gdy większe instalacje produkują energię głównie do większej sieci. Co za tym idzie priorytetem PGN jest ograniczenie zużycia energii finalnej i wzrost wykorzystania OZE po stronie popytu generowanego przez użytkowników w Gminie, a zatem energii trafiającej bezpośrednio do obiektów w Gminie, w tym przypadku energii z OZE – mikroinstalacji. Podsumowując, implikacja w projekcie aktualizacji PGN jednego z celów polityki energetyczno-klimatycznej, jakim jest zwiększenie udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii, dokonana została poprzez zaplanowanie rozwoju mikroinstalacji OZE.

Realizacja kierunków działań przewidzianych w projekcie PGN zapewni wielowymiarowe korzyści ekonomiczne, ekologiczne i społeczne, w myśl zasady zrównoważonego rozwoju, tym:

- **korzyści ekonomiczne:**
 - oszczędność środków budżetowych na utrzymanie obiektów użyteczności publicznej,
 - wzrost efektywności energetycznej budynków i obiektów,
 - zwiększenie sprawności wytwarzania energii,
 - zastosowanie rozwiązań innowacyjnych w zakresie produkcji, dystrybucji i użytkowania energii, w tym odnawialnych źródeł energii,
 - racjonalizacja użytkowania energii oraz ograniczenie kosztów związanych z jej użytkowaniem,
 - wzrost bezpieczeństwa energetycznego,
 - stworzenie nowych miejsc pracy związanych z realizacją zadań inwestycyjnych,
 - poprawa wizerunku Gminy jako wspierającej działania innowacyjne i proekologiczne,
 - podniesienie atrakcyjności turystycznej Gminy (czyste powietrze i środowisko jako element przyciągający turystów);
- **korzyści ekologiczne:**
 - poprawa jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy, w tym dotrzymanie poziomów dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz poziomów docelowych stężeń benzo(a)pirenu,
 - ograniczenie globalnych, negatywnych skutków zmian klimatu,
 - ochrona środowiska naturalnego i przestrzeni Gminy przed zanieczyszczeniami i degradacją;
- **korzyści społeczne:**
 - poprawa warunków, jakości i komfortu życia ludności,
 - ochrona zdrowia społeczeństwa, w tym spadek zachorowalności na choroby płuc, układu krążenia, skóry itp.,
 - wzrost świadomości społecznej na temat skutków zmian klimatu,
 - wzrost postaw prośrodowiskowych związanych z ochroną powietrza i środowiska naturalnego.

W przypadku braku realizacji projektu aktualizacji PGN, na terenie gminy Jeżewo zaniechana zostałoby wdrażanie strategii rozwoju niskoemisyjnego, zapoczątkowane w 2016 roku, a co za tym idzie w/w korzyści nie zostałyby osiągnięte. Brak realizacji kierunków działań i poszczególnych zadań spowodowałoby, że w Gminie nie zostałyby wdrażane cele polityki energetyczno-klimatycznej Polski (ograniczania emisji gazów cieplarnianych, wzrost efektywności energetycznej, rozwoju odnawialnych źródeł energii). **Projekt aktualizacji PGN kompleksowo ujmuje problematykę rozwoju niskoemisyjnego i przewiduje zadania, które są kompatybilne i optymalne w zakresie możliwych kierunków interwencji w gminie Jeżewo.**

CECHY OBSZARU OBJĘTEGO ODDZIAŁYWANIEM NA ŚRODOWISKO

Pod względem administracyjnym gmina Jeżewo położona jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie świeckim. Gmina Jeżewo posiada status gminy wiejskiej i zajmuje powierzchnię ok. 155,56 km², co stanowi ok. 10,6 % powierzchni powiatu. W skład Gminy wchodzi 14 sołectw, w ramach których funkcjonują 20 miejscowości. Gmina położona jest w zasięgu trzech mezoregionów fizycznogeograficznych:

Borów Tucholskich (314.71) – przeważająca część Gminy,
Wysoczyzny Świeckiej (314.73) – zachodni fragment Gminy,
Kotliny Grudziądzkiej (314.82) - wschodni fragment Gminy.

Lasy na terenie Gminy łącznie zajmują 8 355,12 ha, co stanowi 15,95 % całkowitej powierzchni lasów w powiecie. Zdecydowana większość lasów to lasy publiczne (8 058,21 ha) pozostałe stanowią własność prywatną. Lasy w gminie Jeżewo stanowią przede wszystkim bory świeże. Wraz z dominującą sosną zwyczajną, domieszkowo występuje brzoza brodawkowata, a w warstwie podszytu dąb szypułkowy, jarząb pospolity, jałowiec zwyczajny. Lasy w przeważającej

części są publiczne i pozostają w zarządzie nadleśnictw: Dąbrowa i Osie. Na terenach położonych w pobliżu cieków i zbiorników wodnych, z wysokim poziomem wód gruntowych, występują zbiorowiska łąkowe i olszowe, zadrzewienia wierzbowe oraz zbiorowiska roślinności torfowiskowej i szuwarowej.

Gmina Jezewo położona jest w Polsce centralnej, gdzie występuje klimat przejściowy charakterystyczny dla całego Niżu Polskiego. Klimat przejściowy charakteryzuje się zmiennością stanów pogody. Jest to konsekwencja ścierania się dwóch mas powietrza: wilgotnego – morskiego oraz suchego – kontynentalnego. Pod względem regionalizacji klimatycznej Polski (A. Woś, 1993r.) obszar gminy Jezewo położony jest w regionie klimatycznym Nr 4..

W granicach gminy Jezewo znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Wdecki Park Krajobrazowy,
- Nadwiślański Park Krajobrazowy,
- Obszar Natura 2000 Sandr Wdy (PLH040017),
- Obszar Natura 2000 Bory Tucholskie (PLB220009),
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dolina rzeki Sobińska Struga,
- Wschodni Obszar Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich,
- Świecki Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Obszar chronionego krajobrazu Jezioro Stelchno,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów, która obowiązuje na terenie całej Polski.

Wójt Gminy Jezewo
/-/ Maciej Rakowicz